

ปัญหาการลบทะเบียนประวัติอาชญากร

LEGAL PROBLEM WITH CRIMINAL RECORD DELETION

กิตติศัพท์ พองเสียง*

Kittisup pongseang*

กรรภิรมย์ โกมลารชุน**

Kanpirom komarachan**

วันที่รับบทความ 25 สิงหาคม 2565

วันที่แก้ไขบทความ 21 เมษายน 2566

วันที่ตอบรับบทความ 22 เมษายน 2566

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ ปริดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และนิติกรปฏิบัติการ
สำนักงานศึกษาธิการภาค 10 กระทรวงศึกษาธิการ

* LL.M. Student, Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University, Operating Lawyer, Office of
Education Region 10, Ministry of Education

* e-mail: kittideprom@gmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะนิติศาสตร์ปริดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** Assist. Prof. Dr., Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

** e-mail: kanpirom.kon@dpu.ac.th

บทคัดย่อ

จากการศึกษากฎหมายการลบทะเบียนประวัติอาชญากรในกฎหมายต่างประเทศ จะเห็นว่า ทะเบียนประวัติอาชญากรนั้นส่งผลกระทบต่อตัวผู้กระทำความผิดในกรณีที่ถูกกระทำผิดนั้นสำนึกต่อการกระทำของตนแล้วต้องการที่จะกลับตนเป็นคนดีหรือผลต่อครอบครัวของผู้กระทำผิดและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติ แม้ทะเบียนประวัติอาชญากรจะถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมในด้านต่างๆ ก็ตาม อาทิ เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถใช้ข้อมูลทะเบียนประวัติ อาชญากร ได้แก่ประวัติของผู้กระทำผิดลายพิมพ์นิ้วมือ เป็นต้น ในการสืบสวน สอบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมายได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การส่งฟ้องของพนักงานเป็นไปโดยง่าย และศาลสามารถใช้ทะเบียนประวัติอาชญากรประกอบดุลพินิจในการพิจารณา พิพากษาคดี รวมทั้งพิจารณาลงโทษหรือเพิ่มโทษให้เหมาะสมแก่ความผิดได้ก็ตามซึ่งประโยชน์ของทะเบียนประวัติอาชญากรนั้นก็สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษ เพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนต่อความผิดที่ผู้กระทำได้กระทำในขณะเดียวกันในปัจจุบันยังไม่มีกลไกทางกฎหมายใดๆ ไปที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกลับตนเป็นคนดีแล้วและ สามารถกลับมา มีสิทธิต่างๆ และลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลดังกล่าว จนทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถกลับสู่สังคมได้ด้วยเหตุที่มีทะเบียนประวัติอาชญากรติดตัวและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆตามมา

อีกทั้งประเทศต่างๆได้ตระหนักถึงผลกระทบดังกล่าวและแนวความคิดในเรื่องของการคงไว้ซึ่งทะเบียนประวัติอาชญากรได้เปลี่ยนแปลงไปโดยต้องการที่จะให้ความสำคัญต่อตัวผู้กระทำผิดที่สามารถแก้ไขฟื้นฟูหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน และกลับตนเป็นคนดีมากกว่าซึ่งจะส่งผลให้ผู้กระทำผิดสามารถกลับคืนเข้าสู่สังคมได้แทนที่จะเป็นการแก้แค้นทดแทนแต่เพียงอย่างเดียวดังจะเห็นได้จากบทความงานวิชาการจนกระทั่งได้มีการออกกฎหมายการลบทะเบียนประวัติอาชญากรขึ้นบังคับใช้ล่าสุดโดยหลักการและเหตุผลของกฎหมายดังกล่าวคือ เพื่อที่จะให้ผู้กระทำผิดที่ลบทะเบียนประวัติอาชญากรกลับมามีสิทธิต่างเพื่อลดผลกระทบที่บุคคลนั้นหรือสังคมจะได้รับอีกครั้งและทำให้บุคคลนั้นสามารถกลับคืนเข้าสู่สังคมได้ในที่สุด มากกว่าที่จะให้ผู้กระทำผิดที่กลับตัวเป็นคนดีแล้ว ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติไม่ว่าจะเป็นการให้โอกาสบุคคลนั้นสามารถประกอบอาชีพบางอย่างได้ทั้งในภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐและนายจ้างจะไม่สามารถเข้า ข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร และตัวผู้กระทำผิดสามารถที่จะปฏิเสธถึงการมีอยู่ของทะเบียนประวัติอาชญากรได้ด้วยเป็นผลให้บุคคลดังกล่าวมีรายได้เลี้ยงตนเอง และครอบครัวได้ไม่ก่อปัญหาสังคมตามมาและสามารถกลับคืนเข้าสู่สังคมได้ด้วยเหตุนี้จึงมีจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาตรากฎทางกฎหมายของต่างประเทศ ได้แก่ประเทศออสเตรเลีย ประเทศแคนาดา และมลรัฐ เทกซัส สหรัฐอเมริกาเป็นแนวทางในการออกกฎหมายการลบทะเบียนประวัติอาชญากรของไทย ให้มีความเหมาะสมกับความเป็นอยู่และสภาพสังคมไทย ตลอดจนเพื่อลดผลกระทบที่เกิดแก่ตัวผู้กระทำผิด และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมในอนาคต

Abstract

According to the study on criminal record deletion laws in other countries, a criminal record can obviously have an impact on the offender and his family as well as the economy of the country if the offender is aware of his actions and wishes to turn himself into a good citizen, even if the criminal record is used as a tool or beneficial to the justice process in various areas. For instance, criminal history records, such as the history of offenders, fingerprints, etc. can be used by police officers in investigating, tracking, and arresting offenders quickly to prosecute the law quickly so that prosecution is easy, and the court can use the record at its discretion in adjudicating the case, including penalizing or increasing the punishment as appropriate, using the criminally convicted of The usefulness of the criminal record is also consistent with the purpose of punishment, i.e., revenge for the crime committed by the offenders. At the same time, however, there is currently no legal mechanism to allow offenders who have altered their behavior to become good people and can return to have various rights and reduce the impact on such people, making that person unable to return to society because of having a criminal record with them and causing various consequences.

Additionally, this impact has been realized by countries and the concept of keeping criminal records has changed to emphasize the capability of rehabilitating offenders, modifying their behavior, and turning themselves into better ones, so that they can return to society rather than merely pursuing retribution, as can be seen from academic articles written until the criminal record deletion law has been finally enforced. The principles and reasons of the said law are in order to have the offenders requesting to delete their criminal history registration have the right to reduce the impact on those people or be accepted by society again and allow them to return to society rather than allowing the offender who turns out to be a good person and causing problems to society and the nation, whether it is giving those people the opportunity to pursue a certain career in both the public and private sectors. In this regard, government agencies and employers will not be able to enter the criminal history registration, and the offender can deny the existence of the criminal history as well. As a result, the said people can be able to generate income for themselves and their families without causing social problems and can return to society. In this regard, it is crucial to adopt legal measures from other nations, such as Australia, Canada, and the state of Texas in the USA as a guideline for issuing a criminal record deletion law in Thailand that is appropriate for the country's society and way of life, as well as to lessen the impact on offenders and the impact that society will experience in the future.

บทนำ

การดำเนินคดีอาญาโดยผู้เสียหาย ไม่ว่าจะการกระทำความผิดนั้นจะเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวหรือคดีอาญาแผ่นดิน ซึ่งเมื่อมีการร้องทุกข์ กล่าวโทษ หรือไม่ก็ตาม ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีต่อศาลโดยการยื่นคำฟ้องต่อศาลที่อยู่ในเขตอำนาจ ซึ่งศาลจะไต่สวนมูลฟ้องถ้าศาลเห็นว่าคดีมีมูลจะสั่งรับฟ้องไว้ และทำให้คดีเข้าสู่การพิจารณาของศาล อย่างไรก็ตาม เมื่อพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ฟ้องในคดีดังกล่าวอีก ผู้เสียหายสามารถยื่นคำร้องขอถอนฟ้องในคดีเดิมโดยอ้างในคำร้องเพื่อที่จะไปยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ก็ได้

การดำเนินคดีอาญาโดยพนักงานอัยการเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและความผิดดังกล่าวเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว พนักงานสอบสวนจะมีอำนาจทำการสอบสวนได้ต่อเมื่อผู้เสียหายร้องทุกข์แต่ในคดีอาญาแผ่นดินไม่ว่าผู้เสียหายจะมีการร้องทุกข์หรือจะมีบุคคลอื่นกล่าวโทษหรือไม่ก็ตาม พนักงานสอบสวนมีอำนาจทำการสอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาหลังจากนั้น พนักงานสอบสวนจะทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนไปยังพนักงานอัยการ ในชั้นพนักงานอัยการ ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสั่งไม่ฟ้องโดยให้ยุติการสอบสวนหรือสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมเมื่อสำนวนดังกล่าวมีพยานหลักฐานต่าง ๆ เพียงพอแล้วพนักงานอัยการจะมีความเห็นควรสั่งฟ้องคดีก็จะเข้ามาสู่การพิจารณาของศาล ในชั้นศาลคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาล โดยผ่านการพิจารณาและสืบพยานในศาล จนกระทั่งศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าจำเลยกระทำความผิดและพิพากษาลงโทษจำเลย เมื่อมีคำพิพากษาของศาลแล้ว จำเลยจะถูกขึ้นทะเบียนประวัติอาชญากรโดย กองทะเบียน ประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติในทะเบียนประวัติอาชญากรจะมีการบันทึกข้อมูลบุคคลไม่ว่าจะเป็น ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ พร้อมทั้งประวัติอาชญากรรมและทะเบียนประวัติอาชญากรนั้นก็จะติดตัวผู้กระทำความผิดตลอดไป ไม่ว่าผู้นั้นจะได้รับโทษและพ้นโทษมานานแล้วเพียงใดก็ตาม

ในทางปฏิบัติเมื่อพนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนจนพบตัวผู้ต้องหาและจับกุมตัวผู้ต้องหาได้ หรือผู้ต้องหาพบพนักงานสอบสวนเอง ในเบื้องต้นพนักงานสอบสวนมีหน้าที่จัดทำทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminal Record) ของผู้นั้น รวมถึงแจ้งสิทธิตามกฎหมายที่กำหนดและดำเนินการสอบปากคำผู้ต้องหา จากการดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวนี้ทะเบียนประวัติอาชญากรถูกใช้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญซึ่งรวบรวมเรื่องราวของการกระทำความผิดในคดีอาญาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนและสอบสวนในคดีอาญาต่าง ๆ โดยมีกฎหมายที่ให้อำนาจในการจัดทำและดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับทะเบียนประวัติอาชญากรรม คือ ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับ ลักษณะที่ 32 การพิมพ์ลายนิ้วมืออย่างไรก็ดีภายใต้การดำเนินการข้างต้น ทะเบียนประวัติอาชญากรของผู้กระทำความผิดก่อให้เกิดผลกระทบต่ออนาคตของผู้ต้องหา

แม้ความมุ่งหมายของการคงไว้ซึ่งทะเบียนประวัติอาชญากรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษ กล่าวคือเพื่อต้องการให้ผู้กระทำความผิดเข็ดหลาบไม่กล้าที่จะกระทำความผิดซ้ำและในขณะเดียวกันก็เป็นแก้ไขฟื้นฟูให้ผู้กระทำความผิดกลับคืนเข้าสู่สังคมได้ กล่าวคือ การบังคับโทษเป็นไปเพื่อการลงโทษและเพื่อ

ประโยชน์แก่ผู้กระทำความผิด อย่างไรก็ตาม เมื่อบุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิดและศาลมีคำพิพากษา ก็จะมีการขึ้นทะเบียนประวัติอาชญากร ทำให้บุคคลนั้นเมื่อพ้นโทษมาแล้วไม่สามารถกลับคืนเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุขเมื่อพ้นโทษมาแล้ว เพราะคนในสังคมจะมองว่าบุคคลที่มีคดีติดตัวนั้นเป็นคนไม่ดี หวาดกลัวว่าจะกระทำความผิดอีก และเมื่อบุคคลนั้นสมัครงาน นายจ้างเอกชนก็จะไม่ยอมรับเข้าทำงานเพราะเหตุที่มีทะเบียนประวัติอาชญากร ส่วนภาครัฐ ก็จะมีเงื่อนไขการรับสมัครบุคคลเข้าเป็นพนักงานราชการว่าจะต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามคือมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก จึงทำให้บุคคลดังกล่าวไม่ได้รับโอกาสจากสังคมเท่าที่ควร

ประเด็นที่น่าพิจารณาคือในปัจจุบันอารยประเทศได้ตระหนักถึงการคงไว้ซึ่งทะเบียนประวัติอาชญากร โดยแนวความคิดในเรื่องดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปจากการแก้แค้นทดแทนไปเป็นต้องการที่จะให้ความสำคัญต่อตัวผู้กระทำความผิดให้สามารถแก้ไข ฟื้นฟู หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน และกลับตนเป็นคนดี ซึ่งจะส่งผลให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับคืนเข้าสู่สังคมได้มากกว่าที่จะเป็นการแก้แค้นทดแทนดังจะเห็นได้จากอารยประเทศเหล่านั้นมีกฎหมายการลบทะเบียนประวัติอาชญากรโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้ผู้กระทำความผิดที่ลบทะเบียนประวัติอาชญากรกลับมามีสิทธิต่าง ๆ อีกครั้ง เพื่อลดผลกระทบที่บุคคลนั้นหรือสังคมจะได้รับ และทำให้บุคคลนั้นสามารถกลับคืนเข้าสู่สังคมได้ในที่สุด มากกว่าที่จะให้ผู้กระทำความผิดที่กลับตนเป็นคนดีแล้ว ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติ

ปัจจุบันคนไทยจำนวนมากที่มีชื่อเป็นอาชญากรในทะเบียนประวัติอาชญากร ในทางปฏิบัติหากประสงค์จะลบชื่อออกจะต้องทำคำร้องขอให้ลบออกเฉกเช่นเดียวกับประเทศ สหรัฐอเมริกา ผู้ที่ศาลพิพากษาว่ามีความผิดจะมีเงื่อนไขบางประการที่สามารถให้ลบชื่อออกได้ ซึ่งนักศึกษาของอเมริกาก็ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการลบประวัติอาชญากรรมจำพวกนี้มากเพื่อช่วยคนที่พ้นโทษให้กลับมาเป็นพลเมืองดีโดยที่เป็นสิ่งคล้าย ๆ กันกับประเทศไทยที่ให้ลบประวัติอาชญากรได้ แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่แตกต่างกันที่สุดก็คือ กรณีของต่างประเทศมีคำพิพากษาแล้วจึงจะเป็นอาชญากรและมีชื่อในทะเบียนอาชญากร แต่ของประเทศไทยนั้นหากมีการตั้งข้อกล่าวหาและพินัยกรรมนี้มีบุคคลนั้นจะกลายเป็นอาชญากรและมีชื่อในทะเบียนอาชญากรทันที ทั้งนี้ แม้ว่าจะไม่มีการสั่งฟ้องก็ไม่มีการลบชื่อดังกล่าวนั้นออกจากทะเบียนแต่ประการใดซึ่งจะลบออกได้มีการร้องขอเองอีกทั้งบุคคลดังกล่าวก็อาจจะไม่ทราบถึงผลที่ได้รับ นอกจากนี้ แม้ว่าจะมีคำพิพากษายกฟ้องในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกาก็ไม่มีการลบชื่อออกจากทะเบียนดังกล่าว จึงนำไปสู่สิ่งที่น่าสงสัยโดยที่หลักการที่สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ได้มีการวางรากฐานไว้ในระบบกฎหมายของประเทศไทยดังปรากฏในรัฐธรรมนูญของประเทศไทยตั้งแต่ พุทธศักราช 2492 และตลอดระยะเวลา 70 ปี ที่ผ่านมามีคำดังกล่าวก็ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใดปัจจุบันปรากฏหลักการดังกล่าวในมาตรา 29 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน “ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดก่อนมีคำพิพากษาว่าบุคคลใดกระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดไม่ได้” ดังนั้น ด้วยหลักการดังกล่าวการจะเป็นอาชญากรได้ก็ต่อเมื่อศาลได้พิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเท่านั้น จึงนำไปสู่คำถามที่ว่าทำไมเพียงการตั้งข้อกล่าวหาทำให้บุคคลจึงกลายเป็นอาชญากรไปได้และแม้ว่าไม่สั่งฟ้องหรือศาลยกฟ้องก็ยังถือว่าเป็นอาชญากรอยู่

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ทำให้เห็นว่าทะเบียนประวัติอาชญากรเป็นเสมือนกับดาบสองคมที่ด้านหนึ่งมุ่งจะคุ้มครองความปลอดภัย สวัสดิภาพ ความผาสุก และความสงบสุขของคนในสังคมเป็นส่วนใหญ่จากผู้กระทำความผิดที่จะหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำส่วนอีกด้านหนึ่งกลับไม่คำนึงถึง ผลกระทบส่วนน้อยในกรณีผู้กระทำความผิดที่ติดกลับตัวเป็นคนดีของสังคม ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้มุ่งศึกษากฎหมายการลบทะเบียน ประวัติอาชญากรตามกฎหมายต่างประเทศโดยที่จะนำมาตราการการลบทะเบียนประวัติอาชญากร รูปแบบหรือเกณฑ์การลบทะเบียนประวัติอาชญากร ข้อยกเว้นการลบทะเบียนประวัติอาชญากรกระบวนการในการลบทะเบียนประวัติอาชญากรและผลของการลบทะเบียนประวัติอาชญากรในต่างประเทศมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากรณีสถานการณ์ปัจจุบันและสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการลบทะเบียนประวัติอาชญากรในประเทศไทย

2. เพื่อศึกษากรณีหลักกฎหมายและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการลบทะเบียนประวัติอาชญากร

3. เพื่อศึกษากรณีศึกษาเปรียบเทียบการลบทะเบียนประวัติอาชญากรของไทยและต่างประเทศ

4. เพื่อศึกษากรณีแนวทางการแก้ไขปัญหากลบทะเบียนประวัติอาชญากรในประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย

ในทางการศึกษากฎหมายในประเทศไทยหากประสงค์จะลบชื่อออกจะต้องทำคำร้องขอให้ลบออกได้เช่นเดียวกับประเทศ อเมริกา หรือยุโรป โดยผู้ที่ศาลพิพากษาว่ามีความผิดจะมีเงื่อนไขบางประการที่สามารถให้ลบชื่อออกได้แต่สิ่งที่แตกต่างกันที่สุดก็คือในกรณีของต่างประเทศจะต้องเป็นศาลพิพากษาแล้วจึงจะเป็นอาชญากรและมีชื่อในทะเบียนอาชญากร แต่ของประเทศไทยนั้นหากมีการตั้งข้อกล่าวหาและพิมพ์ลายนิ้วมือบุคคลนั้นจะกลายเป็นอาชญากรและมีชื่อในทะเบียนอาชญากรทันทีดังนั้นจากการศึกษากฎหมายการลบทะเบียน ประวัติอาชญากรของประเทศ ออสเตรเลีย แคนาดา และสหรัฐอเมริกา พบว่ามีเนื้อหาของสาระของกฎหมาย กระบวนการและกลไกในการลบทะเบียนประวัติอาชญากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นจึงเห็นสมควรที่นำหลักการและเหตุผลในการลบทะเบียนประวัติอาชญากรของประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวมามาเป็นแนวทางในการออกกฎหมายว่าด้วยการลบทะเบียนประวัติอาชญากรในประเทศไทย ซึ่งจะช่วยให้บุคคลที่มีทะเบียนประวัติอาชญากรติดตัวใช้ชีวิตในสังคมได้ และลดปัญหาที่จะก่อ อาชญากรรมได้อีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษากฎหมายการลบทะเบียนประวัติอาชญากรตามกฎหมายต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดที่และกลับตนเป็นคนกระทำความผิดให้กลับมาใช้ชีวิตอย่างอื่นอีกครั้ง ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน และกลับคืนเข้าสู่กฎหมายการลบทะเบียนประวัติอาชญากรของกฎหมายต่างประเทศได้แก่

1. Criminal Record Act 1991 ของประเทศออสเตรเลีย

2. Criminal Record Act R.S.C1985 ของประเทศแคนาดา

3. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกาใน Title 1 Chapter 55 ว่า มีรูปแบบและกระบวนการอย่างไร มาเป็นแนวทางในการออกกฎหมายการลอบ ทะเบียนประวัติอาชญากรของ ไทย

วิธีการดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสารโดยอาศัยข้อมูลเอกสารการค้นคว้าจาก พระราชบัญญัติ ประมวล กฎหมาย ประกอบกับ หนังสือ ตำรา บทความ งานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการลอบทะเบียนประวัติอาชญากรทั้ง ของไทย และต่างประเทศ เพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์ว่าประเทศไทยควรมีแนวทางให้แก่ผู้กระทำความผิดที่กลับตนเป็นคนดีในสังคมอย่างไร ซึ่งควร เสนอให้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการลอบทะเบียนประวัติ อาชญากรโดยนำ รูปแบบ หลักการ และ แนวความคิดกระบวนการในการลอบทะเบียนประวัติอาชญากรตามกฎหมายต่างประเทศมาปรับใช้ให้ เหมาะสม และสอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณีของสังคมไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันและสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการลอบทะเบียนประวัติ อาชญากรในประเทศไทย

2. ทำให้ทราบเกี่ยวกับหลักกฎหมายและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการลอบทะเบียนประวัติอาชญากร

3. สามารถวิเคราะห์หลักเกณฑ์การลอบทะเบียนประวัติอาชญากรในประเทศไทยศึกษาเปรียบเทียบการลอบทะเบียนประวัติอาชญากรของไทยและต่างประเทศ

4. ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาลอบทะเบียนประวัติอาชญากรในประเทศไทย

2.1 ปัญหาการกำหนดหลักเกณฑ์การลอบทะเบียนประวัติอาชญากร

จากคำนิยาม “การลอบทะเบียนประวัติอาชญากร” ในส่วนนี้จะกล่าวถึง บุคคลที่มีสิทธิลอบทะเบียนประวัติอาชญากรว่าเป็นบุคคลประเภทใด เพื่อที่จะกำหนดหลักบุคคลประเภทใดสมควรที่จะได้รับการลอบทะเบียนประวัติอาชญากรตามกฎหมายไทยอันเป็นการทำให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิต่าง ๆ กลับคืนมาและกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

การลอบทะเบียนประวัติอาชญากรในประเทศไทย

เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลอบทะเบียนประวัติอาชญากรแต่พอมีกฎหมายที่เทียบเคียงได้คือ พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พุทธศักราช 2550¹ อย่างไรก็ดี การล้างมลทินตาม พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ใช่ การลอบทะเบียนประวัติอาชญากรด้วย กล่าวคือการล้างมลทินนั้นมีผลเป็นเพียงการลบล้างโทษ แต่มิได้ลบล้าง การกระทำความผิดแต่อย่างใดด้วยเหตุนี้ ทะเบียนประวัติอาชญากรจึงไม่ถูกลบล้างไปโดยพระราชบัญญัติ ดังกล่าวในส่วนของการขึ้นทะเบียนประวัติอาชญากรมีปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พุทธศักราช 2547 และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับลักษณะที่ 32

¹ พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พ.ศ. 2550

การพิมพ์ลายนิ้วมือ พุทธศักราช 2554 วางหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบันทึกข้อประวัติอาชญากรรมไว้ แต่ไม่มีการกำหนดถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการลงทะเบียนประวัติอาชญากรในกรณีที่ผู้กระทำผิดกลับตนเป็นคนดี พร้อมกลับคืนสู่สังคมไว้ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการบันทึกพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พุทธศักราช 2547 มาตรา²11สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นหัวหน้าส่วนราชการ มีอำนาจหน้าที่

จากการศึกษาพบว่าประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการลงทะเบียน ประวัติอาชญากรโดยเฉพาะ จึงเห็นสมควรที่จะนำแนวคิดและหลักการในการลงทะเบียนประวัติอาชญากรในต่างประเทศมาเป็นแนวทางในการออกกฎหมายเกี่ยวกับการลงทะเบียนประวัติอาชญากรให้สอดคล้องกับรูปแบบ สภาพสังคมของประเทศ ไทยต่อไป

หลักการและเหตุผลของกฎหมายที่เกี่ยวกับการลงทะเบียนประวัติอาชญากร

การลงทะเบียนประวัติอาชญากรของมลรัฐนิวเซาท์เวลล์ ประเทศออสเตรเลีย นั้น ปรากฏใน พระราชบัญญัติ Criminal Records Act 1991 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้³

1. วัตถุประสงค์เบื้องต้น คือ เพื่อที่จะลดผลกระทบแก่ผู้กระทำความผิดที่ตัดสินใจโทษ โดยเฉพาะความผิดที่มีอัตราโทษหรือเป็นความผิดเล็กน้อย ประกอบกับบุคคลนั้นไม่เข้ากระบวนการการคุมประพฤติ กล่าวคือ ศาลมี คำสั่งคุมประพฤติบุคคลนั้น โดยในระหว่างคุมประพฤติ นั้นไม่ได้กระทำความผิดอื่นได้อีก เมื่อได้ผ่านขั้นตอน การคุมประพฤติแล้ว การตัดสินใจโทษจะ และทำให้บุคคลนั้นไม่ถูกขึ้นทะเบียนประวัติอาชญากร

2. นอกจากวัตถุประสงค์ข้อแรก ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อยกเลิกการตัดสินใจโทษ รวมถึงการกักขังด้วย

4.1.2 ประเทศแคนาดา

กฎหมายที่เกี่ยวกับการลงทะเบียนประวัติอาชญากรของประเทศแคนาดา คือ พระราชบัญญัติ Criminal Records Act R.S.C 1985 ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ ทั้งหมดเกี่ยวกับข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร รวมทั้งการลงทะเบียนประวัติอาชญากร โดยหลักเกณฑ์ให้ผู้กระทำความผิดที่ได้รับการกักขังโทษ ประกอบ กับมีการอบรมแก้ไขฟื้นฟู และได้รับการปล่อยตัวแล้ว กลับมามีสิทธิต่างๆ⁴อีกครั้ง

4.1.3 มลรัฐเทกซัส สหรัฐอเมริกา

การลงทะเบียนประวัติอาชญากรของมลรัฐเทกซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ปรากฏอยู่ในประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใน Title 1 Chapter ⁵ โดยมีหลักการเพื่อที่จะให้ผู้กระทำผิดที่ขอลงทะเบียน ประวัติอาชญากรกลับมามีสิทธิต่าง ๆ อีกครั้ง เพื่อลดผลกระทบที่บุคคล ได้รับโดยสามารถกล่าวอ้างได้ว่า ทะเบียนประวัติอาชญากรนั้นถูกลบไปแล้ววางระเบียบหรือทำคำสั่งเฉพาะเรื่องไว้ให้ข้าราชการตำรวจหรือ พนักงานสอบสวนปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาหรือกฎหมายอื่น

² พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

³ Criminal Records Act 1991 Pub. No 8 (April 26,1991), Sec. 3.

⁴ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 2.

⁵ Texas Code of Criminal Procedure Title 1 Chapter.

4.2 หลักเกณฑ์การลบทะเบียนประวัติอาชญากร

ศึกษาหลักเกณฑ์การลบทะเบียนประวัติอาชญากรตามกฎหมายต่างประเทศที่ได้กล่าวมาว่ามีหลักเกณฑ์และรูปแบบในการลบทะเบียนประวัติอาชญากรอย่างไร ประกอบกับบุคคลที่อยู่ในเงื่อนไข ที่จะลบทะเบียนประวัติอาชญากรด้วย

4.2.1 บุคคลที่อยู่ในเงื่อนไขที่จะลบทะเบียนประวัติอาชญากร

บุคคลที่จะลบทะเบียนประวัติอาชญากรนั้น ไม่ใช่ว่าผู้กระทำความผิดทุกคนสามารถลบทะเบียนประวัติอาชญากรได้แต่จะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดเอาไว้ด้วย

4.2.1.1 ประเทศออสเตรเลีย

บุคคลที่จะลบทะเบียนประวัติอาชญากรตามพระราชบัญญัติ Criminal Records Act 1991 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะลบทะเบียนประวัติอาชญากรเอาไว้โดยตรง แต่เมื่อศึกษาพระราชบัญญัตินี้ฉบับแล้ว สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1) บุคคลนั้นต้องกระทำความผิดอาญา โดยไม่จำกัดเฉพาะความผิดอาญาตามกฎหมาย ของมลรัฐนิวเซาท์เวลส์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาตามกฎหมายของมลรัฐนิวเซาท์เวลส์⁶

2) ผู้กระทำความผิดได้ถูกตัดสินลงโทษ และได้ผ่านขั้นตอนการคุมประพฤติแล้ว โดย การตัดสินลงโทษ หมายถึง

(2.1) การพิสูจน์ความผิดว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดจริงโดยที่ยังไม่มีการตัดสินลงโทษ

(2.2) การพิสูจน์ความผิดว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดจริง และมีการกำหนด ระยะเวลาคุมประพฤติ โดยผู้กระทำผิดมีความประพฤติดีตลอดระยะเวลาดังกล่าว

พระราชบัญญัตินี้ฉบับนี้มีผลใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดซึ่งได้ถูกตัดสินลงโทษก่อน พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับด้วย ซึ่งบุคคลที่จะลบทะเบียนประวัติอาชญากรนั้นต้องไม่กระทำความผิด ดังต่อไปนี้

1) ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกเกินกว่า ๖ เดือนในคดีที่ถูกตัดสินลงโทษ

2) ความผิดเกี่ยวกับเพศ

3) ความผิดที่กระทำโดยนิติบุคคล⁸

แต่อย่างไรก็ดี หากผู้กระทำความผิดซึ่งไม่ถูกตัดสินลงโทษ หรือได้รับการอภัยโทษ ประกอบกับไม่ได้กระทำความผิดตามที่กล่าวมาข้างต้น บุคคลนั้นจะไม่ถูกขึ้นทะเบียนประวัติอาชญากร

4.2.1.2 ประเทศแคนาดา

พระราชบัญญัติ Criminal Records Act R.S.C 1985 ได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคล ที่จะลบทะเบียนประวัติอาชญากรไว้ว่า จะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการอภัยโทษ ประกอบกับต้องเป็นบุคคลสัญชาติ

⁶ Criminal Records Act 1991 Pub. No 8 (April 26, 1991), Sec. 6.

⁷ Criminal Records Act 1991 Pub. No 8 (April 26, 1991), Sec. 8.

⁸ Criminal Records Act 1991 Pub. No 8 (April 26, 1991), Sec. 7.

แคนาดาที่ถูกตัดสินลงโทษ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะกระทำความผิดตามกฎหมายแคนาดา หรือกฎหมายของประเทศอื่นก็ตาม⁹

แม้ว่าผู้กระทำความผิดจะเป็นผู้มีสัญชาติแคนาดาก็ตาม ก็เชื่อว่าจะยื่นคำขอภัยโทษได้ ทุกกรณี เพราะพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอภัยโทษไว้ สำหรับผู้กระทำความผิด ดังนี้

1) บุคคลที่กระทำความผิดต่อชีวิตร่างกาย เช่น ฆ่าผู้อื่นโดยผู้กระทำได้รับโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 2 ปี หรือกระทำความผิดตามบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัตินี้ที่มีการดำเนินคดีแบบIndictment เช่น การร่วมประเวณีกับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปีบริบูรณ์ การข่มขืน หรือพยายาม ข่มขืน เป็นต้น หรือกระทำความผิดเกี่ยวกับการบริการที่มีโทษปรับเกินกว่า 2000 ดอลลาร์แคนาดาหรือต้องโทษกักขังเกินกว่า 6 เดือน ถ้าบุคคลนั้นต้องการขอภัยโทษต้องรอให้ระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่การลงโทษสิ้นสุดลงได้ผ่านพ้นไป

2) ถ้าเป็นความผิดอื่นนอกจากข้อบุคคลที่ต้องการขอภัยโทษต้องรอให้ระยะเวลา 13 ปี นับแต่วันที่การลงโทษสิ้นสุดลงได้ผ่านพ้นไป¹⁰

4.2.1.3 มลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของมลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับบุคคลที่สามารถยื่นคำร้องขอหลบหนีประวัตินิติอาชญากรไว้ 2 ประการได้แก่ ผู้กระทำความผิดอาญา และบุคคลที่สามารถยื่นคำร้องขอแทนผู้กระทำความผิด รายละเอียดดังนี้

1) ผู้กระทำความผิด¹¹

ต้องเป็นบุคคลที่ได้กระทำความผิดตามกฎหมายอาญาและถูกจับกุม ไม่ว่าจะเป็ ความผิดเล็กน้อย หรือความผิดร้ายแรง โดยที่บุคคลนั้นได้ลงมือถึงขั้นพยายามกระทำความผิด ศาลตัดสินให้พ้นโทษ หรือบุคคลนั้นได้รับโทษครบถ้วนหรือได้รับการอภัยโทษ และต้องประกอบด้วย เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1.1) ผู้กระทำความผิดที่สามารถร้องขอหลบหนีประวัตินิติอาชญากรต้องไม่มีข้อกล่าวหา หรือถูกบังคับโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาร้ายแรง สำหรับผู้กระทำความผิดกล่าวหาหรือถูกบังคับโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาร้ายแรง โดยข้อกล่าวหา หรือการถูกบังคับโทษต้องถูกยกเลิก ประกอบกับระยะเวลาที่ถูกจำกัดสิทธิได้ครบกำหนดก่อนที่จะการร้องขอให้หลบหนีประวัตินิติอาชญากร เมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อกล่าวหา หรือการถูกลงโทษได้ถูกยกเลิก เพราะเหตุที่บุคคลนั้นได้ผ่านการฝึกอบรมแล้ว หรือข้อกล่าวหา หรือการบังคับได้เกิดขึ้นด้วยความผิดพลาด ข้อมูลที่ผิดพลาด หรือเหตุอื่นที่เชื่อได้ว่าบุคคลนั้นไม่ใช่ผู้กระทำความผิด

(1.2) ผู้กระทำความผิดได้รับการปล่อยตัว และหากมีข้อกล่าวหา ข้อกล่าวหานั้น ต้องไม่มีผลในคำพิพากษาอันถึงที่สุด ประกอบกับต้องไม่มีข้อกล่าวหาอื่นใดอีก

⁹ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 3.

¹⁰ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 4.

¹¹ Texas Code of Criminal Procedure Title 1 Chapter 55, Art.55.01.

(1.3) ผู้กระทำผิดต้องไม่ถูกศาลตัดสินลงโทษในการกระทำความผิดอาญา ร้ายแรงในระยะเวลา 5 ปีนับแต่ถูกจับกุม โดยบุคคลนั้นสามารถขอหลบหนีประวัตินิติอาชญากร โดย เป็นการยื่นคำร้องขอของผู้อำนวยการรักษาความปลอดภัยสาธารณะ (The Director of the Department of Public Safety)

ถึงแม้ว่า ผู้กระทำผิดมีลักษณะ หรือคุณสมบัติครบถ้วนที่สามารถยื่นคำร้องขอหลบ หนีประวัตินิติอาชญากรและยื่นคำร้องขอตั้งกล่าวก็ตาม ศาลอาจใช้ดุลพินิจไม่อนุญาตให้หลบหนีประวัตินิติอาชญากรก็ได้ หากเป็นความผิดอื่นอันมิใช่ความผิดอาญา ประกอบกับบุคคลนั้นถูกตัดสินลงโทษ หรือถูกกล่าวหาในความผิดอื่นใดอีก โดยที่ข้อกล่าวหาเหล่านั้นยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา แต่อย่างไรก็ตามศาลอาจอนุญาตให้หลบหนีประวัตินิติอาชญากรได้หากบุคคลนั้นไม่ถูกตัดสินลงโทษโดยศาลชั้นอุทธรณ์

2) บุคคลที่สามารถยื่นคำร้องแทนผู้กระทำผิด¹²

บุคคลที่สามารถยื่นคำร้องขอแทนผู้กระทำผิดได้เฉพาะในกรณีที่ผู้กระทำผิดถึงแก่ความตายและบุคคลนั้นมีสิทธิขอหลบหนีประวัตินิติอาชญากร ศาลจะมีคำสั่งให้บุคคลที่ส่วนได้ส่วนเสีย ผู้กระทำผิดยื่นคำร้องขอแทนผู้กระทำผิดได้ อันได้แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(2.1) ปู่ ย่า ตา ยาย

(2.2) บิดามารดา

(2.3) คู่สมรส

(2.4) พี่ชาย หรือพี่สาว

(2.5) บุตร

4.2.2 ขั้นตอนและการดำเนินการในการขอหลบหนีประวัตินิติอาชญากร

ในส่วนนี้จะศึกษาถึงขั้นตอนและการดำเนินการในการขอหลบหนีประวัตินิติอาชญากรใน กฎหมายต่างประเทศที่กล่าวมา ว่าแต่ละประเทศนั้นมีขั้นตอนและการดำเนินการในการขอหลบหนีประวัตินิติอาชญากรกันอย่างไรบ้าง

4.2.2.1 ประเทศออสเตรเลีย

พระราชบัญญัติ “Criminal Records Act 1991” ได้บัญญัติถึง บุคคลที่สามารถขอหลบหนีประวัตินิติอาชญากรไว้ว่า บุคคลนั้นจะผ่านขั้นตอนการคุมประพฤติมาแล้วอันเป็นขั้นตอนที่สำคัญตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งการคุมประพฤติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หมายถึง

1) การคุมประพฤติกรณีทั่วไป¹³

(1.1) ผู้กระทำผิดซึ่งถูกศาลตัดสินลงโทษคุมประพฤติเป็นเวลาไม่โดยได้ถูกน้อยกว่า 10 ปีนับแต่วันที่มีการตัดสินลงโทษบุคคลนั้น ประกอบกับบุคคลนั้น

ก) ต้องไม่ถูกตัดสินลงโทษในความผิดอื่นใดอีกที่มีอัตราโทษจำและ

ข) บุคคลนั้นต้องไม่ถูกตัดสินลงโทษจำคุกในการกระทำความผิดใด ๆ

¹² Texas Code of Criminal Procedure Title 1 Chapter 55, Art.55.011.

¹³ Criminal Records Act 1991 Pub. No 8 (April 26, 1991), Sec. 9.

(1.2) พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่การคุมประพฤติที่เกิดขึ้นก่อน ที่จะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย

(1.3) บุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- ก) เมื่อได้พิสูจน์ความผิด หรือพิสูจน์ตัวผู้กระทำความผิดแล้ว โดยมีการตัดสินลงโทษบุคคลนั้น
- ข) เมื่อได้พิสูจน์ความผิด หรือพิสูจน์ตัวผู้กระทำความผิดประกอบกับผู้กระทำความผิดมีความประพฤติเรียบร้อยภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด หรือเข้าร่วมใน โครงการที่ศาลกำหนด เช่น การอบรมแก้ไขฟื้นฟูความประพฤติ หรือการบำบัดเพื่อกลับเข้าสู่สังคมอีกครั้ง เป็นต้น
- ค) เมื่อได้พิสูจน์ความผิด หรือพิสูจน์ตัวผู้กระทำความผิดแล้ว และผู้กระทำความผิดได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติที่ศาลกำหนดไว้

(1.4) การคุมประพฤติกรณีความผิดเกี่ยวกับจราจร กับ การคุมประพฤติในความผิดอื่นนั้น จะกำหนดระยะเวลาคุมประพฤติด้วยกันไม่ได้ กล่าวคือต้องเป็นการความผิดเกี่ยวกับจราจรด้วยกัน แต่ก็มีข้อยกเว้นดังนี้¹⁴

- ก) การไม่มีความสามารถในการขับรถ
- ข) การขับรถแบบอันตรายเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย
- ค) การขับรถแบบอันตรายร้ายแรงเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย
- ง) การขับรถแบบอันตรายเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส
- จ) การขับรถแบบอันตรายร้ายแรงเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส
- ฉ) การขับรถจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ
- ช) การขับรถโดยมีเจตนาฆ่าผู้อื่น หรือทำร้ายร่างกายบาดเจ็บสาหัส

2) การคุมประพฤติกรณีของศาลเด็กและเยาวชน¹⁵

(2.1) เมื่อศาลมีคำสั่งคุมประพฤติผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน the Children (Criminal Proceedings) Act 1987 โดยกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีนับแต่วันที่ศาลตัดสินลงโทษบุคคลนั้น ประกอบกับบุคคลนั้น

- ก) ไม่ถูกศาลสั่งควบคุมตัว และ
- ข) ไม่ถูกตัดสินลงโทษในความผิดอื่นใดอีกที่มีอัตราโทษจำคุกบุคคลนั้นต้องไม่ถูกตัดสินลงโทษจำคุกในการกระทำความผิดใด ๆ

(2.2) พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่การคุมประพฤติที่เกิดขึ้นก่อนจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติที่ศาลกำหนดแล้วให้ผู้กระทำความผิดไม่ถูกตัดสินลงโทษอย่างแท้จริง ฉะนั้นแล้วความผิดที่ไม่ถูกตัดสินลงโทษนั้น จะไม่นำกลับมาพิจารณาตัดสินลงโทษได้อีก

¹⁴ Criminal Records Act 1991 Pub. No 8 (April 26, 1991), Sec. 11.

¹⁵ Criminal Records Act 1991 Pub. No 8 (April 26, 1991), Sec. 10.

4.2.2.2 ประเทศแคนาดา

พระราชบัญญัติ “Criminal Records Act R.S.C 1985” ได้กำหนดขั้นตอนการลบ ทะเบียนประวัติอาชญากรไว้โดยผู้กระทำความผิดจะต้องเป็นบุคคลที่สมควรได้รับการอภัยโทษ และได้ผ่านขั้นตอนการอภัยโทษมาแล้ว

การพิจารณาว่าผู้กระทำความผิดสมควรได้รับการอภัยโทษ หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการอภัยโทษ โดยผู้กระทำความผิดที่จะได้รับการอภัยโทษต้องมีลักษณะดังนี้¹⁶

- 1) บุคคลผู้ยื่นคำร้องต้องมีความประพฤติดี และไม่ได้กระทำความผิดอื่นใดอีก
- 2) ผู้ยื่นคำร้องจะต้องผ่านการฝึกอบรมแก้ไขฟื้นฟูให้เป็นพลเมืองดีของสังคม
- 3) คณะกรรมการมีหน้าที่ตัดสินว่าการอภัยโทษจะทำให้กระบวนการยุติธรรมเกิดความเสียหาย หรือไม่ ประกอบกับสิ่งต่างๆ ดังนี้

(3.1) ลักษณะ ความรุนแรง ระยะเวลาของการกระทำความผิด

(3.2) พฤติการณ์แวดล้อมของการกระทำความผิด

(3.3) ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้ยื่นคำร้อง

4) เมื่อได้รับคำร้องขอแล้ว คณะกรรมการต้องพิจารณาสิ่งต่างๆ¹⁷ ดังนี้ด้วย

(4.1) ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้ยื่นคำร้องนับแต่วันถูกตัดสินลงโทษ

(4.2) ถ้าคณะกรรมการอภัยโทษจะปฏิเสธคำร้องขอ ให้คณะกรรมการแจ้งเป็น ลายลักษณ์อักษรไปยังผู้ยื่นคำร้องทราบถึงสิทธิในการแสดงความเห็น ซึ่งการแสดงความเห็นจะ ลายลักษณ์อักษรหรือโดยวาจาก็ได้ และเมื่อคณะกรรมการปฏิเสธคำร้องขอแล้วผู้ยื่นคำร้องสามารถยื่นคำร้องใหม่ได้ แต่ต้องรอให้ระยะเวลาปีนับแต่วันที่ถูกปฏิเสธคำร้องได้ผ่านพ้นไป

(4.3) เมื่อคณะกรรมการอภัยโทษได้รับข้อคิดเห็นจากผู้ยื่นคำร้องแล้วคณะกรรมการต้องพิจารณาข้อคิดเห็นนั้นประกอบคำร้องภายในระยะเวลาอันสมควรก่อนที่จะตัดสินคำร้อง

แม้ว่าผู้กระทำความผิดได้รับการอภัยโทษแล้วก็ตาม ถ้าหากมีกรณีดังต่อไปนี้ คณะกรรมการอภัยโทษ สามารถยกเลิกการอภัยโทษได้¹⁸

1) หากบุคคลนั้นกระทำความผิดและถูกตัดสินลงโทษอีกครั้ง

2) มีหลักฐานว่าบุคคลที่ได้รับการอภัยโทษมีความประพฤติที่ไม่ดี

3) มีหลักฐานว่าผู้ยื่นคำร้องปลอมเอกสาร หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญการพิจารณาคำร้อง

เมื่อคณะกรรมการอภัยโทษจะยกเลิกการอภัยโทษ คณะกรรมการต้องแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้อง ทราบถึงสิทธิในการแสดงความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งการแสดงความเห็นจะทำการเป็นลายลักษณ์ อักษร หรือโดยวาจาก็ได้ และคณะกรรมการต้องพิจารณาข้อคิดเห็นประกอบคำร้องภายในระยะเวลา อันสมควร ก่อนยกเลิกการอภัยโทษ

¹⁶ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 4.1.

¹⁷ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 4.2.

¹⁸ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 7.

4.2.2.3 มลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา

บุคคลที่จะขอหลบหนีประวัติดอาชญากร ไม่ว่าผู้ยื่นคำร้องจะเป็นผู้กระทำหรือผู้อำนวยความสะดวกทาง
สาธารณะก็ตาม ก็จะมีขั้นตอนการหลบหนีประวัติดอาชญากรเป็นไปในแนวเดียวกัน โดยอธิบายได้ดังนี้

1) กระบวนการยื่นคำร้อง

เมื่อศาลตัดสินให้ผู้กระทำผิดพ้นโทษ ศาลมีหน้าที่ต้องให้คำแนะนำแก่ผู้กระทำหลบหนีประวัติด
อาชญากรโดยผู้กระทำผิด หรือผู้อำนวยความสะดวกทางรักษาความปลอดภัยสาธารณะ ต้องเตรียมเอกสารให้
ครบถ้วน และยื่นต่อศาลที่ตัดสินคดีนั้นภายใน 30 วันนับแต่วันที่ศาลตัดสินให้พ้นโทษ ทั้งนี้ อัยการของผู้กระทำ
ความผิดหรืออัยการที่มัลรัฐจัดหา มา ต้องจัดเตรียมเอกสารเพื่อให้ศาลลงลายมือชื่อ¹⁹

เมื่อยื่นคำร้องขอหลบหนีประวัติดอาชญากร ซึ่งจะต้องพิจารณาคำร้องประกอบข้อมูล ดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลผู้กระทำความผิด ได้แก่ ชื่อ สกุล เพศ เชื้อชาติ หมายเลขใบอนุญาตขับขี่
หมายเลขประกันสังคม และที่อยู่ในขณะถูกจับกุม

2) ข้อมูลเกี่ยวกับความผิด ได้แก่ ความผิดที่ถูกกล่าวหา วันที่กระทำความผิดถูกกล่าวหา วันที่ถูกจับกุม
ชื่อของหน่วยงานที่ทำการจับกุม หมายเลขของคดีของคดีและศาล คดี

3) รายชื่อหน่วยงานต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับได้แก่ ไซกกฎหมาย ราชทัณฑ์
ศาล อัยการ หน่วยงานที่มีหน้าที่แก้ไขฟื้นฟู ศูนย์เก็บข้อมูลประวัติความผิดของสหรัฐ มลรัฐส่วนกลาง และ
หน่วยงานเอกชนอื่น ๆ ซึ่งผู้ยื่นคำร้องเชื่อว่าจะมีข้อมูลที่จะขอให้ลบบอยู่ด้วย

เมื่อศาลรับคำร้องขอหลบหนีประวัติดอาชญากรแล้ว ศาลต้องพิจารณาคำร้องภายใน 30 วันนับแต่
วันที่ยื่นคำร้อง โดยศาลต้องแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบด้วย²⁰

2) กระบวนการพิจารณาของศาล

เมื่อศาลพิจารณาคำร้อง และมีคำร้องสั่งให้หลบหนีประวัติดศาลต้องแจ้งให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
กับศูนย์ข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรทราบประกอบกับให้ศูนย์ข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรคืนประวัติ
อาชญากรของผู้ยื่นคำร้อง ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำร้อง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอุทธรณ์คำสั่งเป็นคดีส่วนแบ่งได้

คำสั่งให้หลบหนีประวัติดอาชญากรของศาลจะต้องแนบคำตัดสินให้พ้นโทษ พร้อมทั้ง ข้อมูล ต่าง ๆ
ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด ได้แก่ ชื่อ สกุล เพศ เชื้อชาติ หมายเลขใบอนุญาตขับขี่ และ
หมายเลขประกันสังคม

2) ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิด ได้แก่ ความผิดที่ถูกจับกุม วันที่ถูกจับกุม หมายเลขของคดี และ
ศาลที่ตัดสินคดี

¹⁹ Texas Code of Criminal Procedure Title 1 Chapter 55, Art.55.02Sec.1.

²⁰ Texas Code of Criminal Procedure Title 1 Chapter 55, Art.55.02 Sec.2.

เมื่อศาลมีคำสั่งอันถึงที่สุดให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากร ให้เสมียนศาลส่งสำนวนพร้อมทั้งรับรองความถูกต้องให้ศูนย์ข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรแห่งกระทรวงรักษาความปลอดภัยสาธารณะ รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ

4.3 ข้อยกเว้นการลบทะเบียนประวัติอาชญากร

จากการศึกษาการลบทะเบียนประวัติอาชญากรตามกฎหมายต่างประเทศมาแล้ว เห็นว่าแต่ละประเทศนั้นมีแนวคิดที่จะให้ผู้กระทำความผิดสามารถขอลบทะเบียนประวัติอาชญากรได้ หากได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายของประเทศนั้น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ก็มีข้อยกเว้นในการขอลบทะเบียน ประวัติอาชญากรดังนี้

4.3.1 ประเทศออสเตรเลีย

พระราชบัญญัติ “Criminal Records Act 1991” ได้กำหนดข้อยกเว้นการของการลบทะเบียนประวัติอาชญากรไว้ แม้ผู้กระทำความผิดจะมีคุณสมบัติครบถ้วน และผ่านขั้นตอนคุณสมบัติมาแล้วก็ตาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อยกเว้นเกี่ยวกับอาชีพ²¹

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ “Criminal Records Act 1991” กำหนดให้บุคคลบางจำพวกไม่สามารถขอลบทะเบียนประวัติอาชญากรได้ เนื่องจากการประกอบอาชีพบางประเภทจำเป็นต้องพิจารณาถึงทะเบียนประวัติอาชญากรเป็นสำคัญ ได้แก่

(1.1) บุคคลที่จะได้รับแต่งตั้ง หรือจะประกอบอาชีพผู้พิพากษา พนักงานสอบสวน ครู ผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็กหรือเยาวชน

(1.2) บุคคลที่ต้องการจะประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือเยาวชน

(1.3) บุคคลที่จะประกอบอาชีพพนักงานดับเพลิง หรือป้องกันไฟ หากบุคคลนั้นได้ถูกตัดสิทธิลงโทษในความผิดเกี่ยวกับการวางเพลิง หรือพยายามวางเพลิง

2) ข้อยกเว้นเกี่ยวกับกระบวนการก่อนขึ้นศาล²²

เมื่อศาลมีคำสั่งให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากร โดยข้อมูลที่จะถูกลบไปนั้นจะเป็นระหว่างพิจารณาของศาลเท่านั้น ถ้าหากเป็นข้อมูลก่อนการพิจารณาของศาลแล้ว ยังเป็นสามารถเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้แต่ทั้งนี้ศาลต้องใช้ความระมัดระวังไม่ทำให้ข้อมูลนั้นเผยแพร่ต่อสาธารณชนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือไม่

4.3.2 ประเทศแคนาดา

เมื่อมีการลบทะเบียนประวัติอาชญากรแก่ผู้กระทำความผิดที่ได้รับการอภัยโทษแล้ว ส่งผลให้ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรของบุคคลนั้นได้ แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติ Criminal Records Act R.S.C 1985 ได้กำหนดข้อยกเว้นในกรณีดังนี้ให้เปิดเผยข้อมูลทะเบียน ประวัติอาชญากรได้

²¹ Criminal Records Act 1991 Pub. No 8 (April 26,1991), Sec.15.

²² Criminal Records Act 1991 Pub. No 8 (April 26,1991), Sec.16.

1) ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควรให้เปิดเผยข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรเพื่อประโยชน์กระบวนการยุติธรรม หรือประโยชน์อื่นเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศแคนาดาเพื่อ และรวมถึงรัฐอื่นที่เป็นพันธมิตรหรือเกี่ยวข้องกับประเทศแคนาดา²³

2) ข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรในส่วนที่เป็นประวัติการกระทำความผิด และข้อมูลการปล่อยตัวอันได้แก่ ชื่อสกุล วันเกิดสามารถเปิดเผยต่อพนักงานสอบสวนที่อยู่ปัจจุบัน ได้ เมื่อระหว่าง การสืบสวนสอบสวนในที่เกิดเหตุปรากฏลายนิ้วมือที่สามารถระบุตัวบุคคล หรือในระหว่างการระบุตัวบุคคลที่ถึงแก่ความตาย หรือบุคคลที่เสียชีวิต²⁴

4.3.3 มลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา

ถึงแม้ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใน Title 1 Chapter 55 ได้กำหนดให้ผู้กระทำความผิดสามารถขอลบทะเบียนประวัติอาชญากรได้ก็ตาม แต่อย่างไรก็ดีประมวลกฎหมายดังกล่าวก็ได้บัญญัติข้อยกเว้นในการลบทะเบียนประวัติอาชญากรไว้ดังนี้²⁵

1) เมื่อมลรัฐพบว่าบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากรในระหว่างการตัดสินโทษในความผิดเกี่ยวกับการทำธุรกรรม ประกอบกับมลรัฐจะดำเนินกระบวนการพิจารณาในความผิดนั้น ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตให้หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และอัยการซึ่งมีหน้าที่ในการสอบสวนความผิดสามารถเก็บรักษาข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร และข้อมูลอื่นๆที่จำเป็นต่อการสืบสวนสอบสวนได้

2) เมื่อศาลมีคำสั่งให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากรแก่บุคคลใดแล้ว ศาลอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และอัยการสามารถเก็บรักษาข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรไว้ได้ เมื่อข้อมูลนั้นจำเป็นต่อการสืบสวน สอบสวนกระบวนการพิจารณาของบุคคลอื่นหรือ เพื่อประกอบการพิจารณาตีอาญา หรือคดีแพ่งอื่น ๆ

4.4 ผลการลบทะเบียนประวัติอาชญากร

จากการที่ศึกษาถึงหลักการ แนวคิด และข้อยกเว้นในการลบทะเบียนประวัติอาชญากรของ ต่างประเทศแล้ว ซึ่งต่อไปนี้จะได้อธิบายถึงผลการลบทะเบียนประวัติอาชญากร โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.4.1 ประเทศออสเตรเลีย

ผลการลบทะเบียนประวัติอาชญากรตามพระราชบัญญัติ Criminal Records Act 1991 นั้น มีดังนี้

4.4.1.1 ผลการลบทะเบียนประวัติอาชญากร

เมื่อมีการลบทะเบียนประวัติอาชญากรแก่บุคคลใดแล้ว จะส่งผลดังนี้²⁶

- 1) บุคคลนั้นสามารถปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับความผิดที่ถูกตัดสินโทษได้
- 2) คำถามที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดให้ถามได้ในกรณีที่ยังไม่มีผลการลบประวัติอาชญากร

²³ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 6.

²⁴ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 6.2.

²⁵ Texas Code of Criminal Procedure Title 55, Art.55.02.Sec. 4.

²⁶ Criminal Records Act 1991 Pub. No 8 (April 26, 1991), Sec. 12.

3) เมื่อลบทะเบียนประวัติอาชญากรแล้ว ส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องห้ามเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินลงโทษเท่านั้น กล่าวคือ ทะเบียนประวัติอาชญากรยังคงอยู่แต่ห้ามมีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว

4) การกระทำที่ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัตินี้ได้กระทำลงก่อนมีการลบทะเบียนอาชญากร ไม่ถือว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

4.4.1.2 ผลการฝ่าฝืนเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินลงโทษ

การที่บุคคลเข้าถึงข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร และทำการเปิดเผยข้อมูลซึ่งถูกรวบรวมและเก็บรักษาไว้โดยหน่วยงานของรัฐ โดยที่บุคคลนั้นไม่มีอำนาจหรือหน้าที่ที่จะกระทำ เช่น ซึ่งถือเป็นความผิด เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้²⁷

1) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินลงโทษให้แก่หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย อันเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทะเบียนประวัติอาชญากร

2) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินลงโทษแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นการเปิดโดยหจกตหมายเหตุสถานที่เก็บรวบรวมเอกสารทางประวัติศาสตร์ และห้องสมุด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการกระทำการตามหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ

3) หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานสามารถเป็น ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินลงโทษแก่หน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย หรือศาล

4) การที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรที่ถูกกลบไปแล้วให้หน่วยงานของตนหรือนายจ้างทราบ เพื่อประกอบการพิจารณาสมัครงาน โดยได้รับอนุญาตจาก รัฐมนตรี การกระทำดังกล่าวไม่ถือเป็นความผิด

4.4.1.3 ผลการได้ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินลงโทษโดยไม่มีอำนาจ

พระราชบัญญัตินี้บัญญัติว่าบุคคลใดทำการใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินลงโทษโดยหลอกลวงหรือพยายามให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าว โดยข้อมูลเหล่านั้นถูกเก็บรักษา หน่วยงานของรัฐ การกระทำนั้นถือเป็นความผิด

4.4.2 ประเทศแคนาดา

เมื่อผู้ยื่นคำร้องเป็นบุคคลซึ่งได้รับการอภัยโทษโดยการพิจารณาของคณะกรรมการอภัยโทษแล้ว ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้

1) ทะเบียนประวัติอาชญากรของบุคคลนั้นจะถูกแยกเก็บต่างหากจากทะเบียนประวัติอาชญากรของบุคคลอื่น นอกจากนี้สิทธิต่าง ๆ ของบุคคลนั้นจะกลับคืนมารวมทั้งหนี้สินและความรับผิดชอบต่าง ๆ ที่เกิดจากการกระทำความผิดได้ระงับสิ้นไป และการตัดสินลงโทษไม่มีผลต่อบุคคลนั้นอีก²⁸

²⁷ Criminal Records Act 1991 Pub. No 8 (April 26, 1991), Sec. 13.

²⁸ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 5.

2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงรักษาความปลอดภัยสาธารณะ The (Minister of Public Safety) มีหน้าที่แจ้งให้ผู้ที่ข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรของบุคคลที่ได้รับการอภัยโทษให้จัดส่ง ข้อมูลดังกล่าวแก่ คณะกรรมการ (The Commissioner of the Royal Canadian Mounted Police)²⁹

3) ให้ปกปิดข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร รวมถึงการมีอยู่ของทะเบียนประวัติอาชญากร หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตัดสินลงโทษ เว้นแต่เป็นการกระทำโดยรัฐมนตรี³⁰

4) ให้ปกปิดข้อมูลการปล่อยตัวของบุคคลที่ได้รับการอภัยโทษ รวมถึงการมีอยู่ข้อเท็จจริงของข้อมูลการปล่อยตัว เว้นแต่เป็นการกระทำโดยรัฐมนตรีภายในกำหนดเวลาดังนี้³¹

(4.1) ห้ามเปิดเผยตั้งแต่ระยะเวลาเกินกว่า 1 ปีนับแต่ผู้กระทำผิดได้รับการ ปล่อยตัวโดยไม่มีเงื่อนไข

(4.2) ห้ามเปิดเผยเมื่อผ่านพ้นระยะเวลาเกินกว่า 3 ปีนับแต่การปล่อยตัวโดยมีการคุมประพฤติ

ผลการลงทะเบียนประวัติอาชญากรจะสิ้นสุดลง เมื่อมีเหตุดังจะกล่าวต่อไปนี้

1) เมื่อบุคคลที่ได้รับการอภัยโทษทำความผิดและถูกตัดสินลงโทษอีกครั้ง

2) คณะกรรมการอภัยโทษมีพยานหลักฐานใหม่ว่าบุคคลที่ได้รับการอภัยโทษเป็นผู้ไม่สม ที่จะได้รับการอภัยโทษ³²

4.4.3 มลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา

ผลจากการที่ศาลมีคำสั่งให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากร มีดังต่อไปนี้

ผลต่อตัวบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากร³³

1) เมื่อศาลมีคำสั่งอันถึงที่สุดให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากรแล้ว ห้ามมิให้เปิดเผย การเก็บรักษา หรือใช้ข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร

2) บุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากรมีสิทธิปฏิเสธถึงการมีอยู่ของ ทะเบียนประวัติอาชญากร รวมถึงการตอบคำถามในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาล

4.4.3.1 ผลต่อเจ้าหน้าที่ หน่วยงาน องค์การต่าง ๆ

1) กระทรวงรักษาความปลอดภัยสาธารณะต้องแจ้งให้คำสั่งศาลให้ศูนย์ข้อมูลทะเบียน ประวัติอาชญากรสหรัฐทราบ เพื่อดำเนินการทลายข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร หรือจัดส่งข้อมูล ดังกล่าวแก่ศาลทั้งหมด

2) กระทรวงรักษาความปลอดภัยต้องแจ้งคำสั่งศาลให้หน่วยงานเอกชนที่ได้ระบุไว้ คำสั่งให้ทราบ เพื่อดำเนินการทลายข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร

3) เมื่อหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานรัฐทราบถึงคำสั่งศาล ที่ให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากร แล้วต้องจัดส่งข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรแก่ศาลทั้งหมด หากไม่สามารถจัดส่ง ได้ให้ดำเนินการลบข้อมูล

²⁹ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 6.

³⁰ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 6.

³¹ Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 6.1.

³² Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 7.2.

³³ Texas Code of Criminal Procedure Title 1 Chapter 55, Art.55.03.

ทะเบียนประวัติอาชญากรทั้งหมด หรือแต่บางส่วนที่แสดงถึงบุคคลการลงทะเบียนประวัติอาชญากร ทั้งนี้ต้องทะเบียนประวัติอาชญากรที่เป็นข้อมูลสาธารณะทั้งหมด³⁴

4) ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินที่ได้มาจากการลงทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ การพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับธุรการ เจ้าหน้าที่ หน่วยงาน ศาลต้องลบข้อมูลบ่งบอกถึงบุคคลที่ได้รับทะเบียนประวัติอาชญากร ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

5) เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ในการปล่อยตัว ต้องให้คำแนะนำแก่บุคคลที่ถูกปล่อยตัวทราบถึงสิทธิในการขอลบทะเบียนประวัติอาชญากร รวมทั้งสำเนาบทบัญญัติดังกล่าว³⁵

4.4.3.2 ผลการฝ่าฝืนคำสั่งให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากร

1) การที่เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของมลรัฐ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ของมลรัฐ ทราบข้อ เกี่ยวกับการจับกุม และคำสั่งศาลที่ให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากร จะมีความผิดต่อเมื่อเปิด อ้างหรือใช้ข้อมูลดังกล่าว

2) บุคคลที่ไม่จัดส่งข้อมูล หรือไม่ยอมลบข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรที่ศาลมีคำสั่ง ให้ดังกล่าว ถือว่ามีความผิดอาญา³⁶

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษากฎหมายการลงทะเบียนประวัติอาชญากรในกฎหมายต่างประเทศ จะเห็นว่า ทะเบียนประวัติอาชญากรนั้นส่งผลกระทบต่อตัวผู้ในกรณีที่ผู้กระทำผิดนั้นสำนึกต่อการกระทำของตนแล้วต้องการที่จะกลับตนเป็นคนดีหรือผลต่อครอบครัวของผู้กระทำผิดและส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติแม้ทะเบียนประวัติอาชญากรจะถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือเป็นประโยชน์ตกระบวนกรยุติธรรมในด้านต่างๆก็ตาม อาทิ เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถใช้ข้อมูลทะเบียนประวัติ อาชญากร ได้แก่ประวัติของผู้กระทำผิด ลายพิมพ์นิ้วมือ เป็นต้น ในการสืบสวน สอบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมายได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การส่งฟ้องของพนักงานเป็นไปโดยง่าย และศาลสามารถใช้ทะเบียนประวัติอาชญากรประกอบดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดี รวมทั้งพิจารณาลงโทษหรือเพิ่มโทษให้เหมาะสมแก่ความผิดได้ก็ตามซึ่งประโยชน์ของทะเบียนประวัติอาชญากรนั้นก็สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษ เพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนต่อความผิดที่ผู้กระทำได้กระทำขณะเดียวกันในปัจจุบันยังไม่มีกลไกทางกฎหมายใดๆไป ที่กำหนดให้ผู้กระทำ ความผิดที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกลับตนเป็นคนดีแล้วและ สามารถกลับมา มีสิทธิต่างๆ และลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลดังกล่าว จนทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถกลับสู่สังคมได้ด้วยเหตุที่มีทะเบียนประวัติอาชญากรติดตัวและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆตามมา

อีกทั้งประเทศต่างๆได้ตระหนักถึงผลกระทบดังกล่าวและแนวความคิดในเรื่องของการคงไว้ซึ่งทะเบียนประวัติอาชญากรได้เปลี่ยนแปลงไปโดยต้องการที่จะให้ความสำคัญต่อตัวผู้กระทำผิดที่สามารถแก้ไขฟื้นฟู หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน และกลับตนเป็นคนดีมากกว่าซึ่งจะส่งผลให้ผู้กระทำผิดสามารถกลับคืนเข้าสู่

³⁴ Texas Code of Criminal Procedure Title 1 Chapter 55, Art. 55.02.Sec.3.

³⁵ Texas Code of Criminal Procedure Title 1 Chapter 55, Art. 55.05.

³⁶ Texas Code of Criminal Procedure Title 1 Chapter 55, Art. 55.04.

สังคมได้แทนที่จะเป็นการแก้แค้นทดแทนแต่เพียงอย่างเดียวดังจะเห็นได้จากบทความ งานวิชาการจนกระทั่งได้มีการออกกฎหมายการลบทะเบียนประวัติอาชญากรขึ้นบังคับใช้ในที่สุดโดยหลักการและเหตุผลของกฎหมายดังกล่าวคือ เพื่อให้ให้ผู้กระทำผิดที่ขอลบทะเบียนประวัติอาชญากรกลับมามีสิทธิต่างเพื่อลดผลกระทบที่บุคคลนั้นหรือสังคมจะได้รับอีกครั้งและทำให้บุคคลนั้นสามารถกลับคืนเข้าสู่สังคมได้ในที่สุด มากกว่าที่จะให้ผู้กระทำผิดที่กลับตัวเป็นคนดีแล้ว ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติไม่ว่าจะเป็นการให้โอกาสบุคคลนั้นสามารถประกอบอาชีพบางอย่างได้ทั้งในภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐและนายจ้างจะไม่สามารถเข้า ข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร และตัวผู้กระทำผิดสามารถที่จะปฏิเสธถึงการมีอยู่ของทะเบียนประวัติอาชญากรได้ด้วยเป็นผลให้บุคคลดังกล่าวมีรายได้เลี้ยงตนเอง และครอบครัวได้ไม่ก่อปัญหาสังคมตามมาและสามารถกลับคืนเข้าสู่สังคมได้ด้วยเหตุนี้จึงมีจำเป็นต้องนำมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศได้แก่ประเทศออสเตรเลีย ประเทศแคนาดา และมลรัฐ เทกซัส สหรัฐอเมริกาเป็นแนวทางในการออกกฎหมายการลบทะเบียนประวัติอาชญากรของไทย ให้มีความเหมาะสมกับความเป็นอยู่และสภาพสังคมไทย ตลอดจนเพื่อลดผลกระทบที่เกิดแก่ตัวผู้กระทำผิด และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมในอนาคต

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ. คู่มือตำรวจเล่ม 7. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.

กุลพล พลวัน. พัฒนาการสิทธิมนุษยชน. ม.ป.ท: ม.ป.พ, ม.ป.ป.

หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. ม.ป.ท: ม.ป.พ, 2529.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. กฎหมายมหาชนเล่ม 3 ที่มาและนิติวิธี. ม.ป.ท: ม.ป.พ, ม.ป.ป.

ชนะศักดิ์ ศิริทรัพย์. “ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการลบทะเบียนประวัติผู้เยาว์จากการกระทำผิด.”

วิทยานิพนธ์ คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2561.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560.

ภาษาต่างประเทศ

Criminal Records Act R.S.C 1985, Sec. 5.

Texas Code of Criminal Procedure Title 1 Chapter 55, Art.55.03.